

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДІЙСНЕННІ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

**Збірник
матеріалів III-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

**14-16 квітня 2021 року,
м. Одеса**

У Збірнику опубліковано матеріали III-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», яка проходила 14-16 квітня 2021 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою Одеської національної академії харчових технологій від 06.04.2021, протокол № 13.

Матеріали, занесені до Збірника, друкуються за авторськими оригіналами. За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України, Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора технічних наук, професора Б.В. Єгорова.

Укладач Л.Д. Риженко

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор, академік НАН України (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	директор Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцент
Ланженко Л.О.	начальник Навчально-методичного відділу НЦООП, к.т.н., доцент
Кручек О.А.	начальник Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Мураховський В.Г.	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Агєєва І.М.	декан факультету менеджменту, маркетингу і логістики, к.е.н., доцент
Зімін О.В.	декан факультету низькотемпературної техніки та інженерної механіки, к.т.н., доцент
Купріна Н.М.	декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к.е.н., доцент
Ліщенко Н.В.	декан факультету комп'ютерних систем та автоматизації, д.т.н., професор
Саркісян Г.О.	декан факультету технології вина та туристичного бізнесу, к.т.н., доцент
Соц С.М.	декан факультету технології зерна і зернового бізнесу, к.т.н., доцент
Ткач В.О.	декан факультету інноваційних технологій харчування і ресторанно-готельного бізнесу, д.е.н., професор
Шарахматова Т.Є.	декан факультету технології та товарознавства харчових продуктів і продовольчого бізнесу, к.т.н., доцент
Шестопалов С.В.	декан факультету комп'ютерної інженерії, програмування та кіберзахисту, к.т.н., доцент
Шпирко Т.В.	декан факультету нафти, газу та екології, к.т.н., доцент

Отже, студент, що отримав від викладача завдання щодо конкретної мережної проблеми, починає моделювання, використовуючи зображення реального обладнання (маршрутизатори, мости, робочі станції) та розміщаючи їх на робочому просторі програми. Також можна специфікувати види взаємозв'язку між пристроями та конфігурувати обладнання безпосередньо. Коли мережа побудована, можна в якості прикладу запустити пакети або в режимі реального часу, або за допомогою стимуляційного режиму, що контролюється користувачем. Пересування пакетів відображається графічно. Таким чином, студент може відстежувати рух пакету, вивчаючи поведінку мережних пристроїв, отримуючи інформацію про те, як саме обробляється пакет та доставляється до місця призначення.

Кожного року в курс добавляються нові лабораторні роботи. Багато робіт розробляються в рамках дипломного проектування. В перспективі планується ті роботи, які ми не встигаємо давати студентам на протязі семестру, давати на додаткових заняттях в рамках факультативу чи кружка по комп'ютерним мережам.

УДК 811.111'276.6
ПИТАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ СИНОНІМІЇ ТА МІЖМОВНОЇ ОМОНІМІЇ У
ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКЕ НАУКОВЕ
МОВЛЕННЯ» З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ

Я.В. Машарова, О.В. Шевчук,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Курс українського наукового мовлення викладається кафедрою українознавства та лінгводидактики ОНАХТ студентам-магістрам денної та заочної форми навчання на факультеті економіки, бізнесу і контролю. Українське наукове мовлення є не лише засобом пізнання та оволодіння інформацією, але й інструментом її втілення у навчальній діяльності: підготовка доповідей, складання наукових текстів, участь у семінарах, конференціях тощо. Отже, нашою метою є опанування мовними засобами наукового тексту, що допоможе студентам успішно презентувати результати наукової діяльності.

Досвід викладання означеного курсу доводить, що окрему увагу слід приділити явищам лексичної синонімії, зокрема специфіці вживання слів і словосполучень в українській мові у практиці перекладу за допомогою російсько-українських словників або комп'ютера. Автор ряду навчальних посібників з ділової мови у професійному спілкуванні та державному управлінні В. І. Мозговий зауважує на необхідності урахування підвищеної лексичної синонімії української мови при перекладі багатозначних російських слів. До типових прикладів відносимо наступні звороти: **я вважаю, що...**, **считать до ста – я вважаю, що...** (позиція), **рахувати до ста (підраховувати)**; внесите в

личное дело, это мое **личное** дело – внесіть до **особової** справи (документ), це моя **особиста** справа (позиція, вчинок); **способность** к чему-либо, умственная **способность**, покупательная **способность** – **здатність** до чогось (потенційна можливість), розумова **здібність** (показник таланту), купівельна **спроможність** (показник фінансових можливостей); технические **средства**, денежные **средства**, **средство** труда – технічні **засоби** (обладнання), **кошти** (фінанси), **зряддя** праці (предмети); **лицо** человека, юридическое **лицо** – **обличчя** людини (частина людини), юридична **особа** (учасник юридичного процесу); высшее **образование**, **образование** причастий – вища **освіта** (ступінь освіченості), **утворення** дієприкметників (процес); **решить задачу**, **задача** государства – розв’язати **задачу** (математичну), **завдання** держави (вирішення проблеми); **в качестве** преподавателя, **дело в качестве** продукции – **як викладач**, **справа в якості** продукції тощо.

Причиною подібних помилок стає і міжмовна омонімія, наприклад: на минулій **неделі** ми обговорювали це питання (треба на минулому **тижні**); **слідуюче**, **любє** питання (треба **наступне**, **будь-яке** питання); міжнародні **відношення** замість **відносини**; **сварка** замість **зварювання** (**сварка** перекладається російською мовою як **ссора**); **область** виробництва, науки замість **галузь**, **сфера**; **об’єм** виробництва замість **обсяг** (термін **об’єм** вживається як фізична величина); **управління** колективом замість **керівництво** (але **управління** заводу); **учбовий** заклад замість **навчальний**; суспільне підприємство замість **спільне** (**суспільний** перекладається як **общественный**). Паралельне вживання паронімів типу **місцеві** органи влади – **міські** органи влади пов’язані з невизначеністю близьких за звучанням слів і міжмовною російсько-українською омонімією (**местный** – **місцевий**, **міський**, хоча останнє поняття належить до російського поняття **городской**).

Природа цих особливостей полягає в тому, що українська мова довгий час контактувала з багатьма європейськими мовами і культурами, вбираючи своєрідність їхньої лексики, і в той же час зберігаючи свої варіанти, які стали основою для розгалуженої лексично-семантичної системи: *фах* – *спеціальність* (За *фахом* я лікар, за спеціальністю – терапевт), *крапка* – *точка* (поставити *крапку*, *точка* зору), *лук* – *цибуля* (стріляти з *лука*, *цибуля* до страви), *брак* – *шлюб* (брак у роботі, вступити до *шлюбу*), *ціль* – *мета* (влучити у *ціль*, *мета* дисертації), *процент* – *відсоток*, *перукарня* – *цирульня* та інше. Слова *фах*, *крапка*, *цибуля*, *брак*, *місто*, *мета*, *процент*, *цирульня*, *олівець*, *кома*, *страйк* прийшли з латинської, грецької, польської, німецької, італійської та інших мов, проте традиційні терміни типу *кут*, *розчин* залишаються українськими.

У зв’язку з цим користування лексичною системою в межах наукового й ділового стилів вимагає дотримуватися певних рекомендацій:

- 1) Професійне спілкування за умов руйнування міжнаціональних бар’єрів має тенденцію до інтернаціоналізації термінологічних можливостей. Ось чому при наявності двох або більше дублетів перевагу слід надавати інтернаціональному варіантові, якщо він широко ввійшов у розмовну практи-

- ку (наприклад, процент, телефонна трубка), і українському (слов'янському), якщо він не має метафоричного значення або не несе незвичного емоційного навантаження і більш відомий, ніж його закордонний ерзац (наприклад, вертоліт).
- 2) Терміни іншомовного походження (у тому числі й російського), які ввійшли до широкого вжитку, не підлягають перекладу, але вимагають дотримання фонетичних і граматичних особливостей української мови:
- а) правильної передачі звуків [і, и, е] – інжиніринг, маркетинг, кальцій, стартова доріжка (але стежка у лісі);
  - б) обізнаності зі специфічними суфіксами української мови: -ення (здійснення), -ання (визнання), -ість (зайнятість), -іння (творіння), -ство, -цтво (сумісництво), -ова-, -ува- (виконувати), -юва- (моделювати), -ння (зрання), -ття (прийняття), -учи- (враховуючи), -ачи- (дивлячись), -ен- (зроблений для форм доконаного виду, але який робить, а не роблячий; що мешкає, а не мешкаючий для форм недоконаного виду) та ін.
- 3) При наявності двох українських варіантів у професійному спілкуванні перевагу слід віддавати нейтральному, наприклад: не *заробітна плата*, а *заробітна плата*. У цьому контексті в діловому й науковому стилях велика роль надається книжним словам, термінологічній лексиці і зводиться нанівець уживання професіоналізмів типу збити до купи рахунок, проголосувати питання, які мають незвичне значення або незвичну форму.

Наведені та подібні їм приклади В. І. Мозговий рекомендує для ознайомлення усім тим, хто прагне удосконалити володіння науковою (фаховою) мовою, долаючи вади російсько-української двомовності. Доречно зауважити, що дослідження лексичної та граматичної синонімії в умовах дистанційного навчання є вельми результативним. Вибір потрібного слова залежно від контексту жваво обговорюються в аудиторії: студенти самостійно знаходять нові приклади, ставлять питання щодо правильно підібраних слів та словосполучень, які їм потрібні для роботи над науковими текстами. Здійснення онлайн контролю за такою тематикою значно економить час: застосовуються індивідуальні тестові завдання з редагування окремих речень або доречного підбору слів тощо.

Використання наведених прикладів, кількість і зміст яких можна варіювати залежно від потреб студентської аудиторії, є вельми корисним при вивченні основних принципів структурування та редагування наукових текстів. Тому для самостійного опрацювання питань лексичної синонімії та міжмовної

омонімії ми рекомендуємо роботи В.І. Мозгового, а також С.В. Шевчук, З.О. Сергійчук та М.М. Цілиної, І.М. Плотницької, які надають ряд практичних завдань для вироблення навичок правильного використання різних мовних засобів у наукових текстах.

Лексична та граматична синонімія, міжмовна омонімія багата на приклади з різних наукових галузей, тому вона слугує цікавим та доступним ма-

теріалом для популярних сьогодні презентацій, які студенти можуть підготувати самостійно і за потреби представити їх дистанційно, що дуже важливо в умовах карантину. Подібні презентації, на нашу думку, потрібно заохочувати, адже вони демонструють нюанси значень слів у залежності від контексту та примушують критично оцінювати прямий комп'ютерний переклад.

Література

1. Мозговий В.І. Ділова мова у професійному спілкуванні. – Донецьк: Альфа-прес, 2004.
2. Плотницька І.М. Ділова мова у сфері державного управління. Навч. посіб. – К.: Міленіум, 2008.
3. Сергійчук З.О., Цілина М.М. Українська мова. Навчальний посібник для дистанційного навчання. – К.: Університет «Україна», 2006.
4. Семенов О.М. Культура наукової української мови. Навч. посіб. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010.
5. Сурмін Ю. Науковий текст: специфіка, підготовка та презентація. Навч. посіб. – К.: НАДУ, 2008.

УДК 378:14

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ВИВЧЕННІ ТЕХНІЧНИХ НАУК

Н.В. Жихарєва,

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Постановка проблеми. Завданням сучасної системи освіти є застосування інноваційних технологій вдосконалення внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності спеціальності. Підготовка майбутніх спеціалістів, в галузі енергомашинобудування на рівні міжнародних стандартів є одним з найважливіших стратегічних завдань вищої освіти України. Сьогодні необхідні фахівці, які в повній мірі володіють різними сферами професійної діяльності, володіють знаннями у галузі, готові до зміни характеру і змісту власної професійної діяльності. Тому незаперечним є процес змін в підходах до організації освітнього процесу. Ефективним для модернізації освіти є впровадження у навчальний процес інноваційних методів викладання, основою яких є інтерактивність та максимальна наближеність до реальної професійної діяльності майбутнього фахівця.

Мета даної статті – розглянути можливості застосування інноваційних технологій у навчальному процесі при вивченні технічних наук, визначити вміння та навички, які можна формувати під час упровадження нових інноваційних технологій.

Виклад основного матеріалу. Важливою метою освіти є формування освітньо-інформаційного середовища на основі інтеграції інформаційних і

86	ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНИХ СВЯТ У ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ В ОНАХТ С.В. Халайджі, Т.П. Сергєєва, Р.С. Яготін, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	191
87	ПІДВИЩЕННЯ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ВИМУШЕНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Т.П. Сергєєва, С.В. Халайджі, О.М. Кананихіна, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	194
88	ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Б.І. Струк, Н.В. Павлова, Д.В. Болтоматіс, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	197
89	ВПРОВАДЖЕННЯ ВОЛЕЙБОЛУ В ПРАКТИКУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ Т.В. Волкова, В.В. Гончарук, О.В. Павлюк, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	200
90	ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПРЕДМЕТА «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ» У ЗВО Т.В. Захлевська, Н.Г. Лаговська, Л.М. Цапенко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	204
91	МЕТОД ПРОДУКТИВНОГО НАВЧАННЯ І ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ЕКОЛОГІЇ А.Л. Цикало, Г.В. Крусір, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	207
92	ІНВЕРСНИЙ ПІДХІД В НАВЧАННІ МОВИ О.С.Зінченко, К.Ж. Саргсян, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	208
93	ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ АЛГЕБРАІЧНОГО АНАЛІЗУ В КУРСІ ІНЖЕНЕРНОЇ ТА КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ Б.А. Ломовцев, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	210
94	ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ МЕРЕЖНИХ ДИСЦИПЛІН І.С. Бобрікова, Т.М. Барабаш, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	210
95	ПИТАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ СИНОНІМІЇ ТА МІЖМОВНОЇ ОМОНІМІЇ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКЕ НАУКОВЕ МОВЛЕННЯ» З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Я.В. Машарова, О.В. Шевчук, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	215
96	ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ВИВЧЕННІ ТЕХНІЧНИХ НАУК Жихарєва Н.В., Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	218
97	ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ А.В. Черкаський, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	221

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У III-й ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ
2. ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»
3. Івано-Франківський національний медичний університет
4. Одеський національний медичний університет
5. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ
6. ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
7. Херсонська державна морська академія
8. Kyiv National University of Technologies and Design
9. Харківський національний університет радіоелектроніки
10. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
11. Львівський національний університет імені Івана Франка
12. Державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, м. Переяслав
13. Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
14. Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця
15. Харківський національний університет внутрішніх справ
16. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ
17. Національний університет харчових технологій, м. Київ
18. Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, м. Северодонецьк
19. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
20. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
21. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
22. Київський національний торговельно-економічний університет
23. Одеський національний політехнічний університет
24. Покровський педагогічний фаховий коледж, м. Покровськ
25. Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов'янськ